

Gradbena in regulačna dela

Regulacija prostora pred Glasbeno Matico — Regulacija Ljubljance in Gradašice, mostovi, tramvajska dela

Ljubljana, 23. septembra.
Čeprav je zadnje čase že gradbena sezona neugodno vreme in je dež skoraj popolnoma onemogočil vsako delo na prostem, so se gradbene in regulacijske dela v Ljubljani nemoteno nadaljevala. Na vseh koncih in krajih v mestu se vrše razna regulačna in gradbena dela, poedne ulice in celi deli mesta dobivajo lepe lice.

Tako je tudi z Vegovo ulico, ki je bila pred mesecem letom po načrtu mojstra Plečnika regulirana in ki jo deloma urejajo zdaj. Regulirajo namreč vrt in prostor pred Glasbeno Matico. Tudi za ta naš najmanjši park je napravil mojster Plečnik regularni načrt, tako, da bo lepo harmoniral z Vegovo ulico. Okrog parka Glasbene Matice je bila namreč balz za dne dograjena lična kamnitna ograja, ki jo krase kot mejniki obsekanii kamni. Preurejen in prekopan je bil tudi travnik, po sredji je napravljena široka pot, do katere vodijo z obeh strani stopnice. Prostor pred poslopjem Glasbene Matice je izravnан, spredaj je monumentalno stopnišče. Tuk pred poslopjem Glasbene Matice postavljajo sedaj štiri visoke stebre, ki bojo nosili doprsne kipe naših zasluznih skladateljev.

Regulacija Ljubljance in Gradašice se pridno nadaljuje. Sedaj delajo in urejajo škarpo med bivšim čevljarskim in Šentjakobskim mostom. Na sredji Ljubljance leže ogromni kupi ilovice, ki bodo pozneje z njim zasuli prostore za škarpo.

Delo za novi čevljarski most naglo napreduje. Temelji so že izkopani na obeh straneh, zdaj vspajajo beton za temelje. Izkopano ilovico vozijo na Galusovo nabrežje, deloma na breg, kjer leže že ogromni kupi. Pravcati kaos vlača tam. Ilovica, razmetan les, vagonki in tračnice, pripravljeno želenzo za bodoči most, vreče cementa itd. Novi most bo 12,50 m širok, oprt bo na dve stranske nosilce, na sredji bo pa močan opornik.

Tudi franciščansko tromostovje dobiva vsak dan drugo obliko. Oba nova stranska mosta sta v surovem stanju že dograjena, levi je že zvezan s bregom. Na obeh mostovih so zdaj v delu príprave za ograjo. Tudi stare franciščanski most bo deloma prenovljen. Na obeh straneh bo odstranljena stara masivna železna ograja, delaveci so odstranili tudi robnike, ki so bili nanovo obsekanii ter položeni na prejšnje mesto, le da bo nekaj centimetrov širiš.

Od transformatorja na Tržaški cesti so začeli preteki teden kopati jarek za električni kabel, ki gre po Tržaški cesti, Mirju, Aškerčevi ulici, Emonski cesti in Vegovi ulici mimo Glasbene Matice. Dokopali so že do univerze. Kabel položo do elektrarne. Delavcem je precej nagašalo deževno vreme. Tudi z regulacijo Gradašice nadaljuje-

jo. Na obeh straneh med kolezijskim in trnovskim mostom urejajo škarpo ter širijo in poglabljajo strugo. Pred trnovsko cerkvijo grade nov most čez Gradašico.

Tramvajska dela se nadaljujejo. Remiza je skoraj popolnoma dograjena, vrše se samo že nekatere interna dela. Proga proti St. Vidu gre naglo ob rok. Včeraj so dokopali približno do Žiberta in bo treba odkoprati še približno kilometr ceste do končne cilja. Tračnice še niso prispele in računajo, da jih bodo iz Avstrije poslati v začetku oktobra. Če pojde vse po sredji in če ne nagašalo vreme, bo tramvaj v St. Vid vozil še pred zimo.

Tudi gradnja nove carinarnice in njenih objektov gre naglo ob rok. Stanovanjski objekti so že vsi pod streho, dograjeni sta stražnica finančne kontrole in hišica mestnega dohodarstvenega urada, na vrsto je pa prišlo tudi že novo carinsko skladišče, za katero so že postavljeni močni betonski stebri in oporniki. Upravno poslopje že pologama raste iz tal. Zdaj betonirajo temeljne plošče.

V zvezi z novo carinarnico je bilo potrebno zgraditi in tlakovati več cest, o čemur smo že poročali. Tlakovanje Smarinske ceste od Bohoričeve do Jemkove ulice je bilo nedavno končano, zdaj tlakujejo drugi del proti podvozu. Cesta je tlakovana že do Bolgarske ulice. Istočasno tlakujejo tudi Vilharjevo ulico, pripravljajo pa tudi tlakovanje carinskega dvorišča.

Mestni gradbeni urad izdeluje sedaj načrte za novo šolo za Bežigradom in za novo mesto ubožnico. Za ubožnico je baje denar že na razpolago, dočim za šolo zaenkrat še ni kredita. Verjetno je, da začno obe javni napravi graditi prihodnjem pomlad.

Spomladi pridejo na vrsto za tlakovanje tudi Gospodarska in Celovška cesta, za kar pa kredit še ni bil odobren. Za tlakovanje obeh cest predvideva proračun okrog 1 milijon Din, za kanalizacijo in druge zemeljske dela pa 800.000 Din. Obračun bo tlakovala tudi del Bleiweisove ceste, ki spada v njeno področje, dočil za drugi del ceste skrbri država.

Luckmannova hiša v Gradišču je samo kup ruševin in razvalin. Te dni podpirajo že pritliče in je računati, da bodo prihodnji teden z rušenjem stavbe končani. V stavbi je bilo ogromno dobrega in zdravega materiala, ki ga vozijo na kupe pred dramsko gledališčem in na Erjavčeve cesto. Večino materiala, zlasti opeke, bodo porabili za novo stavbo, ki jo bodo začeli graditi še letos.

Justifikacija razbojnika Medića

Včeraj zjutraj je bil v Šibeniku obešen razbojnik Todor Medić

Včeraj zjutraj ob 5.30 so obesili razbojnika Tadora Medića. Od torka dopoldne, ko so mu sporobili, da je prošnja za pomilostitev odrekla in da bo usmrčen, je bil razbojnik izredno miren in vdan v neizogibno usodo. Popoldne je bil pri njem njen zagovornik Vlašić, s katerim se je Medić dolgo pogovarjal. Včeraj je prosil, da bi prišel k njemu kak novinar in prošnja je bila uslušana. K razbojniku so poslali dopisnika zagrebških »Novosti«. V smrtni celici je Medić dolgo govoril z novinarjem o svoji mladosti, o poznejšem življenju in o vsem, kar ga je spravilo tako daleč, da mora končati svoje burno življenje na vešalihi.

Novinarja je na smrt obsojeni razbojnik prosil, naj se zahvali v njegovem imenu vsem onim zagovornikom, ki so v dobrini volji izpolnili svojo dolžnost, sodišču pa, ker je lepo ravnalo z njim. Končno je prosil novinarja, naj prosi v njegovem imenu odpuščanja vse one, ki jim je morda storil kaj zlega.

Po novinarjevem odhodu je prišel v celico pravoslavni jetniški svečenik in ostal pri obsojenemu do jutra. Medić je do zadnjega ostal miren. Tuk pred odhodom na moreščo ga je poselil še zagovornik Vlašić, za njim pa predsednik sodišča in državni tožlec. Razbojniku so prinesli skodelico čaja, in ko ga je popil, je vstal in dejal mirno:

»Pripravljem sem, lahko gremo!«

Čas justifikacije pa še ni bil prišel in zato je Medić še nekaj časa govoril s svojim zagovornikom in predsednikom sodišča. Pokadil je tudi še nekaj cigaret. Točno ob 5.30 so ga odvedli na dvorišče, kjer je bilo zbranih okrog 50 orožnikov in sodnih uslužencev. Občinstvu je bil dostop k justifikaciji zabranjen. Ko je stopil Medić v spremstvo jetniških paznikov na dvorišče, se je najprej ozrl po orožnikih in sodnih uslužencih, potem je pa poljubil križ in svečeniku roko ter

krenil naravnost proti vešalom.

Predsednik sodišča se je obrnil k krvnemu Hardtu, rekoč:

»To je Todor Medić, nad katerim se mora izvršiti smrtna kazen. Ker do tega trenutka pomilostitev ni, naj se smrtna kazen izvrši.«

Krvnik Hardt je stopil s svojima pomilnikoma k vešalom in storil svoj dolžnost. V grobni tiskni se je začelo samo kratko zamolko hropenje in Todor Medić je nepremično obvisel na vešalihi. Ko je krvnik opravil svoj posel, je stopil pred sodnike in

vrgel rokavico na tla, rekoč: Gospod predsednik, pravici je zadoščeno.«

K obesencu je stopil zdravnik in ugovoril, da je nastopila smrт po 12 minutah. Medićev triplje je ostalo na vešalih še enouro, potem so ga pa sneli in zvečer pokopali na novem mestnem pokopališču. Tako se je zaključila žalostna zgodba zadnjega razbojnega planina.

Po gasilskem prazniku v Žalcu

Zalec, 22. septembra.

Prostovoljno gasilno društvo v Žalcu si šteje v prijetno dolžnost izreči vsem, ki so si pripomogli k tako sijajnemu uspehu svečenega pravoslavnega 50-letnega društvenega obstoja najkrkrejšo zahvalo. Posebno zahvalo pa izrekamo g. banu dr. Dragu Marušiču, da je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad našo proslavo in je s svojo navzočnostjo povzdignil vso svečanost. Prisrčna zahvala gre na dalje sreskemu načelniku g. dr. Josipu Hubadu in Celja, ki se je udeležil slavnosti, žalškemu županu g. Rudolfu Lorberju, načelu JGZ s tovarišem Josipom Turkom na čelu in starosti žalekega Sokola g. Semeniči za njihove pozdrave pred občinsko hišo. Zahvaljujemo se tudi čast. g. Miroslavu Rataju, ki je daroval sv. mašo na prostem v drevoRED in blagoslovil prapor. Obenem podi izrečena zahvala tudi gdž. Žuževim, ki so pred svojo hišo krasno uredile oltar. Iskrena zahvala gre nadalje g. Šolskemu upravitelju Rajku Vrečerju in učenki Zupančevi za prisrčne pozdrave pred Šolskim poslopjem, kar je ganilo vse navzoče do sol.

Najtoplješa zahvala se pa izreka požarvalnim kumicam gospjem grofici Firmianovi, dr. Ločniškarjevi in Karčevici, ki so s kumovanjem najbolj počastili naše gasilno društvo, kakor tudi žalskimi gospodinjam za krasno mlademu praporu darovani trak. Lep utis je zlasti zapustila pri sprejem g. banu pred občinsko hišo in Šolskim poslopjem navzočnost Šolske mladine in p. n. učiteljstva iz Gotovelj, Griz, Petrovč in Žalcu, za kar bodi vsem izrečena naša najtoplješa zahvala za njihov trud. Končno se zahvaljujemo še g. Francu Piku, ki je dal vse prostore v staru pivovarni brezplačno na razpolago, da so zamogle naše vrle dame v krasno dekoriranih šotorih pripomoči k gmotnemu in moralnemu uspehu prizetve, za kar bodi njim in pa vsem gostom izražena posebna zahvala.

Trara ljubezen!

Tako se glasi glavni šlagor v sijajni veseloigr iz vojaškega življenja

Don Juan Garnizije

Felix Bressart
Georg Aleksander
Ernst Verebes
Marta Eggert

Salve smeja pri vsaki predstavi!
Sijajna zabava kot pri »Lažnem feldmaršalu«.

Najnovejši Paramountov zvočni tečnik

Predstave ob 4., pol 8. in 9. zvečer

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Saj se razumemo

»Slovenec« in čevljarski industrijski proti Batu.

Ljubljana, 24. septembra.

Polemike, ki ni stvarna, nimam rad in zato zadnjič na tem mestu odgovarjam »Slovenec«. »Slovenec« ni napadel Narodno strokovne zveze radi Bat'e ali v interesu usnjarskih in čevljarskih delavcev. »Slovenec« je napadel Narodno strokovno zvezo, ker je pač Narodno strokovno zveza in ne Jugoslovanska strokovna zveza, ki leži temu listu bolj na srcu. Saj se razumemo. Ko je nešteto nemških in celo italijanskih inozemcev ustanavljalo tovarne pri nas, ni »Slovenec« niti piščnik, zdaj mu pa naenkrat leže slovenski delavci takoj pri srcu. »Slovenec« pustimo veselje nad tem, da obsegja Jugoslovanska strokovna zveza in socialistična Strokovna komisija ogromno večino organiziranih usnjarskih in čevljarskih delavcev in recimo, da Narodna strokovna zveza sploh nima le teh organiziranih. Bo veselje večje.

Kriza je nastala v čevljarski industriji, še predno je Bat'a sploh misil na tovarno v Jugoslaviji. Število brezposelnih usnjarskih in čevljarskih delavcev je že sedaj ogromno in vsak otrok ve, da bo vsaj del tega delavstva dobil kruh, če se otvorja nova čevljarska tovarna. »Slovenec« pravi dobesedno: »Ce ne bomo imeli domačih delavcev v tej domači industriji, »Slovenec« se joka, če bodo morali naši delavci za kruhom na jug za Bat'o. Jokal pa se niko, ko je romalo in še romna na stotine naših ljudi v tujino za kruhom. Jug ni tujina in vsak pameten človek gre raje za kruhom na jug, kakor preko granice ali pa strati doma brez kruha. Ne vem, čemu »Slovenec« vedno tako bojazen do našega juga.

Najznačilnejši je tretji odstavek »Slovenca«. Vprašuje se, kako postope Bat'a z delavci in se vprašuje, kako se more kaže organizacija zavzemati za Bat'o, ko je vendar znano, da Bat'a ne pusti svojim delavcem prav nobeno organizacije. Tudi govor o suženjstvu pri Bat'i itd. »Slovenec« se joka, če bodo morali naši delavci za kruhom na jug za Bat'o. Jokal pa se niko, ko je romalo in še romna na stotine naših ljudi v tujino za kruhom. Jug ni tujina in vsak pameten človek gre raje za kruhom na jug, kakor preko granice ali pa strati doma brez kruha. Ne vem, čemu »Slovenec« vedno tako bojazen do našega juga.

Najznačilnejši je tretji odstavek »Slovenca«. Vprašuje se, kako postope Bat'a z delavci in se vprašuje, kako se more kaže organizacija zavzemati za Bat'o, ko je vendar znano, da Bat'a ne pusti svojim delavcem prav nobeno organizacije. Tudi govor o suženjstvu pri Bat'i itd. »Slovenec« se mora povedati, da imamo pri nas iste metode in prilike, kakor pri Bat'i, če ne še bujhš. Sredi Ljubljane je podjetje, ki ima zaslužnjene svoje delavce, jim kratek svobodo tudi po delu in je 11 njih vrgno na cesto, ker so se organizirali. Tudi jih je to podjetje pred zimo znašalo plačo in jih pregnalo, ko so se zavezali za pošten zaslužek. »Slovenec« pa tega ni takrat vpletel in hotel slišati, četudi je napredno zapisal v tem pisalo. Danes se mora delavstvo povesod boriti, da uveljavlja v tovarni organizacijo. Noben industrijec ne pusti organizacijske svobode in na stotine žrtev smo že imeli v »domači« industriji, ki so morale na cesto radi svoje organizacije. Je »Slovenec« že žrtve prezir? In kdor je pošten, bo priznal, da so naši delavci v takozvanih »domačih« tovarnah, kjer gospodari Nemec, več kot sužnji. Resnic je treba pogledati odkrito v obraz.

H koncu še to. Narodna strokovna zveza ne bo nikoli dajala odgovora »Slovencu« za kaj se navdušuje in zakaj ne. To so naše zadeve. Reči pa smem, da se bom večje navduševal, ko bom slišal, da se odpre nove tovarne, ki bodo dale našemu delavcu kruha in ki bodo s konkurenco znižavale cene produktom. Pri nas je prevelika brezposelnost in dela manjka. Naš delavec strada in zato mora priti nova industrija, če hočemo lačne nasititi. Prečitajte je ta industrija na jugu, samo da je kruh.

»Slovenec« ne bom v tej stvari več odgovarjal, ker se doslej ni postavil v obrazmo delavca in je njegova sedanja obramba delavca le navidezna, da je lopnil po Narodni strokovni zvezi. Ščititi pa s takimi članki le interese slovenske industrije in nič drugega.

Vladimir Kravos.

Z Jesenic

— Žalna maša za baroške žrtve. Naj ne bo Jesenica, ki bi se ne udeležil žalne maše za žrtve Bazovice. V nedeljo ob 8. viš v župno cerkev! Ob 8. zvečer k žalni uri v dvorano osnovne šole.

Ljubljanska drama

Dogodek v mestu Gogi

Premiera te fantastično grotesknig igre v dveh dejanjih je bila lani v Mariboru, sruči pa smo jo videli prvič v Ljubljani. Avtor Slavko Grum je označil svojega dramatičnega pravca z besedo »igrac«, s čimer je pač izpeljal, da noč podajati drame. »igrac« je torej predvsem karaktersko delo, in je naloga igralcev, režiserja, razsvetljevalca, reviziterja in vseh ostalih faktorjev, ki delajo teatralni grom, hrup, godbo in dr., da se zavedamo, da ne glede resničnega življenja, nego ig

Danes ob 9. zvečer slavnostna premiera carobnega vefilmu
ZBOGOM LJUBEZEN
 V glavnih vlogah slavni Poljak, svetovno znani tenorist
JAN KIEPURA
 in
BRIGITA HELM
 Ob 4. in 1/8 zvečer zadnjikrat »Dva svetovka«
 Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure

Dnevne vesti

Iz zdravniške službe. S sklepom ministra za socijalno politiko in narodno zdravje in s soglasjem predsednika ministarskega sveta je postavljen dr. Stanko Žvokelj, dosedjanji uradniški pripravnik v bolnici za duševne bolezni na Studencu pri Ljubljani, za sekundarija 8. skupine na istem bolnici. Z istim sklepom sta imenovana dr. Hinko Emili, dosedjanji uradniški pripravnik Doma narodnega zdravja na Sušaku, za pristava v 8. skupini v istem domu, dr. Josip Fišer, dosedjanji uradniški pripravnik Doma narodnega zdravja v Celju, pa za pristava v 8. skupini v istem domu.

Sodni tolmač nemškega in italijanskega jezika. Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo odvetnika v Novem mestu dr. Stojana Brajšo za sodnega tolmača nemškega in italijanskega jezika pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Jugoslovenski komorni večer v Monakovem. Danes bo v Monakovem komorni večer jugoslovenske simfonične glasbe. Dirigiral bo direktor berlinske državne opere Max Reuter. Na programu so Hristič (Zaton), Stožer (Balkanofonija), Lhotka (Jugoslovenski Capriccio) in Safranek (Guslar). (Koncert bodo prenašale tudi jugoslovenske radio-postaje. Op. ur.)

10-letnico mature praznujejo letos absolventi ljubljanske realke iz leta 1921. V to svrhu pozivlja podpisani tovarši k predstanku, ki se bo vršil v soboto, dne 26. oktobra ob 20. uri restavraciji hotela Miklja. Daljnje odstotne kolege naprošam sporočila o naslovih, ter eventualnih terminih proslave. — Ing. Lado Kham, Gradbeno vodstvo Pokojninskega zavoda v Celju.

Naša pšenica na domačih in inozemskih tržiščih. Privilegirana izvozniška družba je prodala pretekli teden deloma v angleških in francoskih deloma v holandskih lukah 3500 vagonov, v Srednji Evropi pa 2500 vagonov pšenice. Naša pšenica se začenja bolje prodajati in je načizla labilni tečenci na svetovnih trgih dosegla relativno povoljne cene. Privilegirana izvozniška družba bo še nadalje prodajala našo pšenico v uvozniških državah na kontinentu. Po razglasitvi novega zakona o prodaji pšenice milnom za domače potrebe je promet oživel. Privil. Izv. družba je samo v zadnjih 10 dneh prodala milnom 2400 vagonov pšenice in se je zaloga blaga, ki so ga pridelovalci prijavili, znatno zmanjšala. Prodaja milnom se bo nadaljevala prihodnje dni.

Zito za pasivne kraje. Centralni narodni odbor Rdečega križa je dobil od gg. Gedeona in Djoka Dundjerskega 4 vagoni pšenice, 4 vagoni koruze, 4 vagoni sena in 4 vagoni slame za podporo krajem, ki jih je prizadela suša. Po sklepu odbora ministrov je minister za trgovino in industrijo dal ministru za socijalno politiko in narodno zdravje na razpolago pšenico, ki jo pošilja. Privilegirana izvozniška družba za pasivne kraje. Včeraj je bilo od določene količine poslano 5 vagonov banatu zetske banovine, 2 vagona občini otoka Paga, 1 vagon rabski občini, po 1 vagon občini Gospicu in Gradčcu, 2 vagona sreškemu načelstvu v Kninu in 3 vagoni splitski občini. Nadaljnje pošiljke nakaže Privilegirana izvozniška družba prihodnje dni.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da se vreme ne bo nič izpremenilo. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno in večinoma tudi deževno. Najvišja temperatura je znašala v Skopiju 22.5, v Splitu 16.3, v Zagrebu 13.9, v Ljubljani 13.2, v Mariboru 11.4, v Beogradu 9.5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762, temperatura je znašala 1.2.

Zopet lizol. V torek zvečer je pila v Zagreb lizol 16 letna delavka Antonija Selišček, stanujoča pri svojih roditeljih na Josipovcu. Prepeljali so jo takoj v bolnico in ji izprali želodec, vendar je pa malo upanja, da bi ostala živa. Lizola se je napila, ker ni mogla preboleiti udarca, ki jo je zadel s tem, da jo je zapustil njen fant, mizar iz Subotice.

Aretacija madžarskih vohunov. 14. t. m. so pri delu zatoliti na naših tleh organa madžarske poročevalske službe oficirja Majtena Andrasa in njegovega zaupnika, ki sta vohunova. Oba so aretirati bližu meje na kraju, imenovanem »Groba pri Botoru. Pri Andrasu so dobili kompromitujoci material. Proti obema je uveden kazenski postopek.

Na lov obstreli dekllico. Davi sta v Dvorjah, občina Cerkje pri Kranju, lovala fazona dva lovca iz Kranja. Pri zasledovanju fazanov sta na jasi obstrelili kralovo na paši in 10letno posestnikovo hčerko Ano Seršenovo iz Dvorja, ki je pašla kralovo. Deklica je dobila več šibev v glavo in so precej resno poškodovana dopoldne prepeljali v ljubljansko bolnico. Tudi kralava je bila ranjena. Kakor je izpovedala otrokova mati, bi lovca kralovo lahko opazila, saj se je pasla na jasi in se je videla da-

—lj Prvi koncert letošnje sezone. V petek 25. t. m. bo prvi koncert letošnje sezone, nastopi znameniti svetovnoznanji russki kvartet **Kedrov**. Kvartet je prav te dan abeol-viral 7 svojih koncertov v Sofiji z naravnost ogromnim uspehom. Kritikinja Lidija Šišmanova piše o enem njihovih koncertov: Glasbeni odmevi zunanjih listov so nam že več let sem donašali izraze največjega navdušenja, ki so ga ti umetniki iznajmili, kjer koli so koncertirali. Toda naše pričakovanje je bilo nadkriljeno ob vtišov, dovršenošči in res čudovite umetnosti. Česta je na vada primerjati gotove instrumente slovenskim glasovom. Pri ansamblu Kedrov vznikne: »Pojojo kakor perfektni instrumenti!« Kajti ehsahtnost v ritmu in zvočnosti ter enotnosti v izrazu dosezajo vrhuncem umetnosti, in poleg tega so človeški: bodisi resni ali vzhoden, bodisi veseli ali celo šegavi. Toda vedno z dobrim okusom, ki je njih najoddilčnejša lastnost in ki nam zasigura višek estetičnega užitka. Pustili so v Sofiji nepozabne spomine pri vseh, ki ljubijo glasbo. Sijajni pevci imajo sijajno kritiko. Ravno take ali pa še bolj laskave so kritike svetovnih listov. Koncert bo v Filharmonični dvorani. Predprodaja v Matični knjigarni.

—lj Jubilejni koncert pevskega zabora Glasbenih Matice ljubljanske bo 14. decembra v veliki Unionski dvorani. S tem koncertom proslavi pevski zbor Matičarjev 40-letnico svojega obstoja in dela. Ravnatelj Polli je ustvaril vodljivi program in sicer bo izvajal v prvem delu programa najboljše skladbe kar jih je izšlo tekom zadnjih 40 let, drugi del koncertnega programa pa bo posvečen sodobni zborovski literaturi. Programa se da se datum upošteva.

—lj Odjaja popravila dimnika in peči v pekarni se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 6. okt. pri inženierskem oddelku komande dravске divizijske oblasti v Ljubljani. Oglaša je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoj pa je sistem oddelku.

—lj Zg. Šiška: gg. mojstrom (-icam), industrijskim podjetjem v vrednost, da je naknadno vpisovanje obnovljivo nadajoč, še do 27. septembra od 10.—12. Če se bo javilo zadostno število učencev, se bo letos otvoril še tretji (strokovi) razred z dvema oddelkoma, namreč za lesno obrt in za kovinarje (mehanično-tehnične obrti). Strokovne učne moči so zasigurane. Natančne podatke nudi šolska pisarna.

—lj Lutkovni odsek Ljubljanskega Sokola igra v nedeljo dne 27. t. m. ob 4. pop. »Gašparčkov junaski čin, pravljivna igra v 6 slikah (v Narodnem domu vhod z Bleiweisovo cesto).

—lj Splošno obrtno - nadaljevalna šola za peke, slastičarje, medičarje, mesarje in vrtnarje v Ljubljani na Vrtači, Erjavčeva cesta 19. ima vpisovanje v nedeljo, 27. septembra t. l. od 8. do 12. ure do podne v prtičiju. Novine prisnejo k vpisu zadnje šolsko izpričevalo, ostali pa izkaz na napredku minulega šolskega leta. Mesečna ukovina je Din 20. Vsa ostala pojasnila prejemo učencu pri vpisovanju.

—lj Na ženski strokovni nadaljevalni šoli za umetne in oblačilne obrti v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 1. se bo vršilo vpisovanje v nedeljo, dne 27. septembra t. l. od 9. do 12. ure dopoldne. Vajenke krojačice, modistke, pletilne itd. načini prisnejo s seboj zadnji izkaz, na novostopivše pa odpustnico, oziroumo zadnje izpričevalo in učno pogodbo. Solnino za oktober Din 20 in Din 2 za kontrolno knjižnico je vplačati pri vpisovanju, kjer prejmejo učenke nadaljnja pojasnila glede pritekha rednega pouka.

—lj Francoski tečaj zopet otvarja za odrasle s 1. oktobra Francoski institut. Pouk bo v Ljubljani na moškem učiteljsku na Resljevi cesti in sicer: I. tečaj za začetnike ob ponedeljkih in četrtekih od 18. do pol 20. ure, predava gosp. prof. Južnič. II. a tečaj ob torkih in četrtekih od pol 19. do pol 20. ure, predava gosp. prof. dr. Novak. II. b tečaj ob sredah od pol 19. do pol 20, predavatelj isti. III. a tečaj ob petkih od pol 19. do pol 20. ure, predavatelj isti. V III. b tečaju pa predava francoški slovinci v francoskem jeziku odnosno vodi konverzacijo ga. J. Boles ob ponedeljkih in četrtekih od pol 19. do pol 20. ure. Obiskovalci tečajev plačujejo mesečno po Din 20. v naprej, lahko pa obiskovalci za to ukovino več tečajev. Prijava sprejema od 23. septembra dalje vsak dan od 19. do 20. ure gosp. A. Dolenc, služitelj zgornj objemnega učiteljštva. Prijavi se lahko tudi po dopisnicu.

—lj Esperanto. Esperantski tečaj se bo pritev v torek dne 29. septembra ob 20. V. Š. Jakobski šoli. Tega dne se bo vršila brezplačna poskusna lekcija po »Čeč metod» in se bodo interesi vopisovali v tečaj. Z rednim poukom se bo pritev v petek dne 2. okt. v istem prostoru, poučevalo se bo po posebni metodni, ki jamči siguren uspeh. Polom »Čeč metod» se jeziku najlažje in najhitreje nauči. Solnina znaša za ves tečaj, ki bo trajal približno 4 mes., Din 60, za dne 24. do 20. platičiva v 2 obrokih.

—lj Večer »Ateneo« bo v soboto, ker je v petek, dne 25. t. m. v dvorani Delavskih zbornic železniškega kongresa, se vrši včeraj. Ateneo »Estetika ritmične kulture telesa« v soboto, dne 26. t. m. ob 20. uri zvečer. Predprodaja vstopnic v pisarni Ateneo, Dunajska c. la-II.

—lj Povrnitev uveznine poljskih predelkov za neprodano blago. Glasom tarifne postavke št. 26 a) v občinskih uvezninih mestih Ljubljane se plača na mitnici za poljske predelke 0.05 Din za kg. Uvoznik prejme potrdilo o vplašču v obliku bolete mestnega dohodarstvenega urada. Ako kmetovalec ni prodal vsega blaga na trgu, dobi pri odhodu iz mesta na mitnici proti predložiti bolele povrnjene raslike vplačila za tisto manjino blaga, ki jo zopet pojde iz mesta domov. Na to je mestno tržno nadzorstvo velikrat opozorilo kmetovalce, zlasti na trgu, kjer prodajajo na debelo krompir, rep, zelje in čebulo. Velika večina kmetov je o tem dobro podučena. Prosimo, da tozadovno tudi druga županstva obvestijo svoje občane.

—lj Profesionalne rokoborbe. Snoči so se profesionalne rokoborbe nadaljevale. Mileusnič je premagal Bavarsko Rainerja, borba med Prohasko in Travaglijem ter Sturmom in Krausejem je pa ostala neodločena. Romanov je premagal Milovančič. V dvorani se je snoci pojival visok hrust s črno masko in pozval vse borce na junaški mejdan. Boj je sprejel Prohaska, ki se stoprime drevi s črno masko. Drevi nastopijo Kop-Rainer, Travagliji-Mileusnič, Prohaska proti črni maski, ter Sturm in Krause do odločitve.

—lj Vpisovanje vajencev mehan. tehnične stroke bo v sredo dne 30. t. m. od 14. do 18. ure v šoli na Ledini. Dne 1. okt. pa se prične ob 14. uri redni pouk. Razpored vajencev in druga navodila so razvidna iz razгласa v šolski veži. Upravitelj.

—lj Koncert ruskega vokalnega kvarteta **Kedrov**. Vse prijatelje zborovskega petja opozarjam na prvočni koncert, ki bo jutri v petek ob 20. uri v Filharmonični dvorani. Kvartet Kedrov uživa sve-

toven sloves, glasovno je prvočni, njegova ubranost pa tako dovršena, da si po soglasni sodbi vseh glasbenikov ne moremo predstavljati dovršenejšega četveroglasnega petja. Občinstvo vabimo, da ne zamudi izrednega užitka. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

—lj Ljubljanski Sokol vabi člane in članice na filmsko predavanje, ki se vrši danes četrtrek ob 8. zvečer, na galeriji Narodnega doma, vhod z Bleiweisove ceste.

Javna higijena v Ljubljani

Iz brošure mestnega fizikata „Socijalno zdravstvo avtomognega mesta Ljubljane v letu 1930“

Ljubljana, 23. septembra.

CISČENJE MESTA

Ljubljana ima sicer vsaj doma sloves čistega mesta, kakor se vsaka gospodinjina hvali, da je najčistnejša. Priznati moramo, da še daleč nismo na višku in da je treba zlasti tlakovati ceste in ulice, podaljšati kanalizacijsko omrežje, boljše urediti pobiranje in odvajanje smeti, odpraviti pa tudi odprtje jarke z deloma stoječo vodo, predvsem pa dovršiti regulacijo Ljubljanične. Vse to je pa tako mnogo, da se n-kakor ne moremo postavljati pred svetom, a neregulirana Ljubljanična je bila več let najčistnejša sramota za naše mesto. Tudi blatne ceste in pa polno smeti in papirja pa naših najlepših ulicah nam ne delajo častni.

Za splošno čistoto mestnih ulic skrbijo mestno nadzorstvo ter je bilo v ta namen določenih lani 48 delavcev pod vodstvom paznikov. 8 hodnikarjev čisti od 3 do 7 zjutraj hodnikne, 21 pometačev, ki so delniki v skupini, pa pometajo srediste mesta od 5 do 7 zjutraj, bolj oddaljene ulice pa poznaje tako, da nismo nikdar varni pred prahom. 19 delavcev pobira čez dan z vozički različne odpadke, a asfaltirane ceste izmivajo od 5 do 7 zjutraj. (Če gre vse v redu seveda, vendar pa ni vse tako lepo, kakor piše brošura, ki jo je izdal mestni fizikat.)

Za splošno čistoto mestnih ulic skrbijo v srednjem nadzorstvu, kakor tudi glavni izvozni in vodovodni kanal, ki je načrtovan v silno napredovali. Res je, da smo l. 1918 imeli 1100 m novega vodovoda, z 8 hodnikarjev čisti od 3 do 7 zjutraj hodnikne, 21 pometačev, ki so delniki v skupini, pa pometajo srediste mesta od 5 do 7 zjutraj, bolj oddaljene ulice pa poznaje tako, da nismo nikdar varni pred prahom. 19 delavcev pobira čez dan z vozički različne odpadke, a asfaltirane ceste izmivajo od 5 do 7 zjutraj. (Če gre vse v redu seveda, vendar pa ni vse tako lepo, kakor piše brošura, ki jo je izdal mestni fizikat.)

Ceste skropimo s 5 skropilnimi avtomobilimi. V bolj oddaljenih delih mesta imamo pa le 3 staroverske skropilne vozove. Za izmivanje asfaltiranih cest je na razpolago 8 skropilnih ročnih vozičkov. (Da, na razpolago.)

Tako so na razpolago 3 pnevmatični vozovi tudi za izvajanje vsebine greznic iz nekanaliziranih delov mesta.

Za spravljanje snega imamo 8 snežnih plugov s konjsko vprego, in sicer 4 za mestno, 2 za Barje in 2 za Šiško, za kidanje snega se pa poleg mestnih delavcev najemajo po potrebi brezposebnosti.

Za pobiranje odpadkov in smeti je razdeljeno mesto v 9 rajonov. V radi so 4 zaprti vozovi za smeti, ki so konstruirani tako, da je skoraj nemogoče pršenje, in tudi 5 odprtih velikih vozov, ki so strah vse Ljubljane. Smeti pobirajo v sredisti mesta po trikrat na tečaj, v ostalem mestu pa dvakrat in v okolicu po enkrat na tečaj. Pobiranje smeti je torej urejeno še na druge že pozabljeni načini. V zimskem času se oddajajo smeti privatnikom za vrtni kompost, poleti pa z njimi zasipavajo razne jame v okolici mesta. Zaradi velike količine odpadkov in smeti bo vsekakor potreben, da se vsi gorljivi odpadki odvajajo v obliki pepela.

MESTNI KREMATORIJ

Emile Gaboriau:

42

Dampirji v elemesta

Roman

In mladi slikar je smuknil med ograjo in baronom naprej, odprl je vrata svojega ateljeja in vstopil, da bi mogel gost za njim.

Prvi vtis barona de Breulha je bil dober. On, ki je imel z ljudmi bogate izkušnje, je bil presenečen nad odkritim in možatnim obrazom, nad plamtečim in jasnim pogledom ter prijetno donečim glasom.

— Moram se vam opravičiti, da vas sprejemam kar tako po domače, gospod — je začel Andre. — Toda če človek ni bogat, si mora streči sam...

Baron de Breulh se je prijazno nasmehnih.

— Prej bi se vam moral opravičiti jaz — je dejal, — da vas takole nadlegujem. K vam me pošilja prijatelj...

Iskal je prikladno ime.

— Morda princ Crescenzi? — je komaj poznal tega znamenitega ljubitelja slik, toda oprijel se je rad te resilne bilke.

— Da, on me pošilja! — je odgovoril. — Princ visoko ceni vašo nadarjenost in govorji o vas zelo navdušeno.

Andre se je priklonil in zardel bolj kakor gojenka penzionata, ki jo pohvali skof.

— Gospod, imam tu okrog trideset osnutkov in upam, da nastane iz njih nekaj lepih slik; če bi vam bila katera všeč...

— Da, ogledam si jih, — je pritrdil baron de Breulh hitro.

Zdaj, ko je poznal slikarjev značaj, ni imel nič proti temu, da bi zadel kaj o njegovem talentu. In začel je zelo pazljivo ogledovati slike, viseče na stenah. Andre ga je molicno opazoval. Toda misel, da utegne ugodno prodati nekaj svojih slik, ga ni spravila v dobro voljo, kakor bi človek pričakoval. Nasprotno, po glavi so mu rojile najmačnejše misli. Kriva je bila Sabina, ki mu je obljubila, da mu bo drugi dan pisala. Toda težko pričakovan dan je minil, drugemu je sledil tretji, zdaj je bila ura že tri, toda o pismu ni bilo duha ne sluha.

Zadnjih osemintretideset ur je bil kakor na žarečem oglju. O Sabini ni dvomil, toda kaj se je godilo v palači grofa Mussidana? To vprašanje ga je neprestano mučilo.

Baron de Breulh je bil ta čas končal ogljek.

— Ko sem prišel k vam, gospod, — je dejal prijazno, — sem si želel to ali ono vašo sliko, zdaj jo pa hočem... Zdaj verujem v vaš talent.

In ker Andre ni odgovoril, je prišel:

— Izbral sem si tole, koliko hočete zanjo?

— Kakor je. Tako velika slika, kakor je tale, lahko stane osemdeset frankov ali pa tudi mnogo več...

— Kaj pa če bi vam ponudil deset tisoč frankov?...

Andre ga je presenečeno pogledal.

— Ne, to bi bilo mnogo, mnogo preveč!

— In vendar...

— Zdaj, ko nisem se tako znan, bi bilo štiri tisoč frankov že zelo mnogo. Če bi se mi pa portret proti pričakovanju posrečil, no recimo... bi ga vam ponudil za šest tisoč frankov.

— Velja, — je odgovoril baron de Breulh.

Potegnil je iz žepa elegantno denarnico, vzel iz nje dva tisočaka in ju polozil na mizo, rekoč:

— Evo vam are.

Slikar je zardel.
— Ali se želite, gospod? — je začel.

— Nikakor ne, — je odgovoril baron de Breulh resno; — v trgovskih zadevah se držim načela, ki se jim nikoli ne izneverim.

Toda Andre je pripomnil:

— Portret vam bom mogel poslati še čez pet ali šest mesecov... Bogatenemu podjetniku Gandelunu sem obljubil okrasiti hišo s kiparskimi deli...

— Kaj za to! — je ugovarjal baron de Breulh. — Besedel nikoli ne jemljam nazaj.

In ko je bil že pripravljen k odhodu, je pripomnil:

— Torej obilo sreče, moster. Bilo bi mi ljubo, če bi se kaj oglasili, pokazal bi vam Murilla, ki je že sam vreden te poti.

Izročil mu je vizitko in odšel.

Andre se je ozrl na vizitko šele ko je bil baron de Breulh že zunaj. Ime Breulh — Faverlay mu je zamigalo pred očmi liki blisk, ki mu sledi strela. Za hip je obstal kakor ornamenti. V naslednjem trenutku ga je pa obšla divja jeza. Zavedel se je, da je pretentan, poražen. Ne da bi prav vedel, kaj počenja, je planil na hodnik, se nagnil čez ograjo in zaklakal na ves glas:

— Gospod!... Gospod!

Baron de Breulh, ki je bil že v drugem nadstropju, je dvignil glavo.

— Pridite gori! — je kričal Andre.

Malo je baron okleval, potem je pa ubogal. Ko je stopil v atelje, mu je Andre ves ogoren zaklakal:

— Vzemite nazaj svoj denar, gospod!

— Kaj vam pa je? Kaj se je zgodilo?

— Nič, toda premislil sem si; ne morem se lotiti vašega portreta, ne lotim se ga!

— Ah tako! Kazaj pa?

Zakaj!... Baron de Breulh je to dobro vedel. Slutil je, da je Sabina povedala njegovo ime.

— Zato! — je odgovoril Andre.

— Toda to ni noben razlog!

Andre je izgubil glavo. Razlogov svojega nenadnega sklepa ni mogel izdati. Raje bi bil umrl, nego izgovoril Sabiniho ime. Spoznal je, da si lahko pomaga iz zadrege samo z grobostjo.

— Recimo, gospod, da mi vaš obraz ne ugaja, — je odgovoril osorno. — To je tudi razlog.

— Toda to je provokacija, gospod Andre!

— Imenujte to kakor hočete.

Baron de Breulh ni spadal med potrebitnike ljudi. Prebledel je ko zid, oči so mu divje zaiskrile in stopil je korak naprej. Toda v naslednjem hiper je zopet prevladal njegov plemeniti značaj in z drhticim glasom je izpregovril:

— Sprejemite moje iskreno opravičilo, gospod Andre... Odkrito priznam, da sem igral vlogo, ki ni bila dostačna niti mene, niti vas... Čim sem prišel k vam, bi se bil moral predstaviti nim povediti, da vse vem.

— Ne razumem vas, gospod, — je odgovoril Andre hladno.

— Pač, pač, razumete me že, toda ne zaupate mi... Zashlužil sem to. Toda nehajava slepomisli; Sabina mi je vse povedala, vre, razumete? In če hočete imeti dokaze, stavim glavo, da je tista le zagrijena slika portret grofice de Müssidan.

In ker je Andre še vedno molčal, je baron pripomnil:

— Da razpršim vse vaše dvome, moram še omeniti, da sem vzel na željo gospodične Sabine svojo besedo nazaj.

Po teh besedah, po tem jasnom dokazu, da je baron res plemeniti mož, je Andre začutil, kako se njegov srd počela.

— Sam ne vem, kako bi se vam zahvalil, gospod! — je dejal v zadregi.

— In vendar...

— Zdaj, ko nisem se tako znan, bi bilo štiri tisoč frankov že zelo mnogo. Če bi se mi pa portret proti pričakovanju posrečil, no recimo... bi ga vam ponudil za šest tisoč frankov.

— Velja, — je odgovoril baron de Breulh.

Potegnil je iz žepa elegantno denarnico, vzel iz nje dva tisočaka in ju polozil na mizo, rekoč:

— Evo vam are.

Slikar je zardel.

— Ali se želite, gospod? — je začel.

— Nikakor ne, — je odgovoril baron de Breulh resno; — v trgovskih zadevah se držim načela, ki se jim nikoli ne izneverim.

Toda Andre je pripomnil:

— Portret vam bom mogel poslati še čez pet ali šest mesecov... Bogatenemu podjetniku Gandelunu sem obljubil okrasiti hišo s kiparskimi deli...

— Kaj za to! — je ugovarjal baron de Breulh. — Besedel nikoli ne jemljam nazaj.

In ko je bil že pripravljen k odhodu, je pripomnil:

— Torej obilo sreče, moster. Bilo bi mi ljubo, če bi se kaj oglasili, pokazal bi vam Murilla, ki je že sam vreden te poti.

Izročil mu je vizitko in odšel.

Baron de Breulh je bil dober. On, ki je imel z ljudmi bogate izkušnje, je bil presenečen nad odkritim in možatnim obrazom, nad plamtečim in jasnim pogledom ter prijetno donečim glasom.

— Moram se vam opravičiti, da vas sprejemam kar tako po domače, gospod — je začel Andre. — Toda če človek ni bogat, si mora streči sam...

Baron de Breulh se je prijazno nasmehnih.

— Prej bi se vam moral opravičiti jaz — je dejal, — da vas takole nadlegujem. K vam me pošilja prijatelj...

Iskal je prikladno ime.

— Morda princ Crescenzi? — je komaj poznal tega znamenitega ljubitelja slik, toda oprijel se je rad te resilne bilke.

— Da, on me pošilja! — je odgovoril.

— Princ visoko ceni vašo nadarjenost in govorji o vas zelo navdušeno.

Andre se je priklonil in zardel bolj kakor gojenka penzionata, ki jo pohvali skof.

— Gospod, imam tu okrog trideset osnutkov in upam, da nastane iz njih nekaj lepih slik; če bi vam bila katera všeč...

— Da, ogledam si jih, — je pritrdil baron de Breulh hitro.

Zdaj, ko je poznal slikarjev značaj, ni imel nič proti temu, da bi zadel kaj o njegovem talentu. In začel je zelo pazljivo ogledovati slike, viseče na stenah. Andre ga je molicno opazoval. Toda misel, da utegne ugodno prodati nekaj svojih slik, ga ni spravila v dobro voljo, kakor bi človek pričakoval. Nasprotno, po glavi so mu rojile najmačnejše misli. Kriva je bila Sabina, ki mu je obljubila, da mu bo drugi dan pisala. Toda težko pričakovan dan je minil, drugemu je sledil tretji, zdaj je bila ura že tri, toda o pismu ni bilo duha ne sluha.

Zadnjih osemintretideset ur je bil kakor na žarečem oglju. O Sabini ni dvomil, toda kaj se je godilo v palači grofa Mussidana? To vprašanje ga je neprestano mučilo.

Baron de Breulh je bil ta čas končal ogljek.

— Ko sem prišel k vam, gospod, — je dejal prijazno, — sem si želel to ali ono vašo sliko, zdaj jo pa hočem... Zdaj verujem v vaš talent.

In ker Andre ni odgovoril, je prišel:

— Izbral sem si tole, koliko hočete zanjo?

— Kakor je. Tako velika slika, kakor je tale, lahko stane osemdeset frankov ali pa tudi mnogo več...

— Kaj pa če bi vam ponudil deset tisoč frankov?...

Andre ga je presenečeno pogledal.

— Ne, to bi bilo mnogo, mnogo preveč!

— In vendar...

— Zdaj, ko nisem se tako znan, bi bilo štiri tisoč frankov že zelo mnogo. Če bi se mi pa portret proti pričakovanju posrečil, no recimo... bi ga vam ponudil za šest tisoč frankov.

— Velja, — je odgovoril baron de Breulh.

Potegnil je iz žepa elegantno denarnico, vzel iz nje dva tisočaka in ju polozil na mizo, rekoč:

— Evo vam are.

Slikar je zardel.

— Ali se želite, gospod? — je začel.

— Nikakor ne, — je odgovoril baron de Breulh resno; — v trgovskih zadevah se držim načela, ki se jim nikoli ne izneverim.

Toda Andre je pripomnil:

— Portret vam bom mogel poslati še čez pet ali šest mesecov... Bogatenemu podjetniku Gandelunu sem obljubil okrasiti hišo s kiparskimi deli...

— Kaj za to! — je ugovarjal baron de Breulh. — Besedel nikoli ne jemljam nazaj.

In ko je bil že pripravljen k odhodu, je pripomnil:

— Torej obilo sreče, moster. Bilo bi mi ljubo, če bi se kaj oglasili, pokazal bi vam Murilla, ki je že sam vreden te poti.

Izročil mu je vizitko in odšel.

Baron de Breulh je bil dober. On, ki je imel z ljudmi bogate izkušnje, je bil presenečen nad odkritim in možatnim obrazom, nad plamtečim in jasnim pogledom ter prijetno donečim glasom.

— Moram se vam opravičiti, da vas sprejemam kar tako po domače, gospod — je začel Andre. — Toda če človek ni bogat, si mora streči sam...